

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпропетровська обласна державна адміністрація
Дніпропетровська обласна рада
Дніпропетровська торгово-промислова палата
Технологічний центр БЕТА (Іспанія)
Університет Жирони (Іспанія)
Університет Кордови (Іспанія)
Університет сільського господарства в Кракові (Польща)
Чеський університет природничих наук (Чехія)
Університет Мугла Сіткі Кочман (Туреччина)

«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ АГРАРНОЇ НАУКИ»

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
до 100-річчя Дніпровського державного аграрно-
економічного університету
(1922–2022 рр.)**

*м. Дніпро, Україна
18 травня 2022 року*

ЧАСТИНА 2

Дніпро
2022

ЗМІСТ

<i>Макаручук О. Г.</i> Роль прогнозування у прийнятті управлінських рішень в аграрній сфері	148
<i>Масляева О. О.</i> Особливості функціонування ринку землі	150
<i>Масюк Ю. В., Бровко Л. І.</i> Особливості страдування фінансових ризиків	152
<i>Мачак Т. О.</i> Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах нестабільності	154
<i>Мельник Л. Л.</i> Концентрація виробництва в сільському господарстві як результат його розвитку	155
<i>Міньковська А. В.</i> Організаційні засади обліку суб'єктів малого підприємництва	157
<i>Мороз С. І.</i> Включення цифрових сервісів до автоматизованого робочого місця фахівця аграрного сектора	159
<i>Нужна С. А.</i> Застосування інноваційних методів аналізу даних діяльності аграрних підприємств	160
<i>Оганісян А. А.</i> Структурна корекція агробізнесу в умовах переходу до «зеленої» економіки	161
<i>Олійник О. О.</i> Фінансовий механізм в управлінні сільськогосподарських підприємств	164
<i>Остапенко І. О., Трачук С. Ю.</i> Забезпечення енергоефективності аграрної сфери в умовах сталого розвитку	165
<i>Павленко О. П., Позичук М. Г.</i> Актуальні проблеми страхового захисту банківської сфери України	166
<i>Павлова Г. Є., Халащук С. М.</i> Методологічні основи формування та інструменти аналізу витрат на підприємстві	168
<i>Пастернак Л. Ф.</i> Правове регулювання державного управління у сфері земельних відносин	171
<i>Переворзєва А. В., Волков В. П.</i> Європейські стратегічні орієнтири управління якістю ґрунтів: досвід для України	174
<i>Погорелова Т. П.</i> Сутність суттєвості в аудиті фінансової звітності	176
<i>Поліженська М. А.</i> Цифровізація агропромислового виробництва	178
<i>Приходько Є. І.</i> Інструментарій подолання економічних кризових станів комерційних банків	180
<i>Приходько І. П.</i> Модельовання комплексного механізму використання вторинних ресурсів	182
<i>Рибак О. М.</i> Система управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства	185
<i>Саванчук Т. М.</i> Управлінський облік загальновиробничих витрат в системі прийняття управлінських рішень	187
<i>Савенко О. А.</i> Стиль управління як основний інструмент формування сприятливого соціально-психологічного клімату колективу підприємства	189

Під безпекою підприємства розуміють політику підприємства та низку заходів, що направлені на забезпечення безперервної роботи. До цих заходів відносяться ефективне використання наявної матеріально – технічної бази, фінансових ресурсів, використання трудових ресурсів, забезпечення резерву сировини для виробництва тощо. Тобто, це такий стан захищеності ресурсів і підприємницьких можливостей підприємства від потенційних загроз внутрішнього і зовнішнього середовища його функціонування, який характеризується високими фінансовими показниками діяльності і перспективою соціального та фінансово-економічного розвитку в майбутньому. Базовими елементами безпеки підприємства є: захист комерційної таємниці (інформації або технології виробництва), внутрішня безпека, технічна безпека, комп'ютерна безпека, конкурентна безпека тощо.

Процес забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємницької діяльності, в першу чергу, ґрунтується на такому механізмі управління, що поєднує в собі, всі складові процеси та методи протидії загрозам, небезпекам і ризикам. Основними складовими даного механізму є такі елементи як: суб'єкти і об'єкти управління, принципи та методи управління, поєднання всіх фінансово-економічних інтересів фірми, інформаційне та нормативно-законодавче забезпечення тощо. Саме при поєднанні всіх складових елементів складається механізм управління фінансово – економічною безпекою підприємства. Тому, лише при комплексному та системному підході до організації фінансово - економічної безпеки підприємства можливо забезпечити найповніше його надійний захист.

Враховуючи вищеперераховані аспекти, можна стверджувати, що в умовах нестабільності, саме розроблення та забезпечення відповідного механізму фінансово – економічної безпеки, впровадження ефективної стратегії розвитку, дозволить суб'єктам підприємництва запобігти ризикам і негативним впливам на його безпеку та забезпечити надійне балансування його діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Клименко Т. В. Основні елементи механізму забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання *Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки*. 2011. № 4 (58). С. 340–343.
2. Черевко О. В. Принципи управління фінансовою безпекою підприємства. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=33>

*Лєся Мельник
(Дніпро, Україна)*

КОНЦЕНТРАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЙОГО РОЗВИТКУ

В умовах посилення глобалізації економічних процесів, інтеграції України зокрема, особливої актуальності набуває дослідження такої пріоритетної тенденції розвитку сільського господарства як концентрація виробництва.

Розмір будь-якого агрогосподарства – це рівень концентрації в ньому виробничих ресурсів і обсягів виробленої продукції. Відповідно він визначається двома групами показників. По-перше, ті, що характеризують виробничий потенціал підприємства: розміри основних і обігових фондів; кількість працівників; розміри земельних площ. По-друге, показники, які визначають результати виробництва: обсяги виробленої продукції (залової, товарної); розміри одержаного прибутку тощо.

У цьому зв'язку заслуговує на увагу точка зору тих науковців, які вважають, що саме обсяг виробництва продукції є одним із найважливіших показників, що характеризують розмір підприємства. Для аграрних підприємств не менш важливим показником розміру є площа землекористування [1, с. 55].

Концентрацію виробництва в сільському господарстві можна визначити як зосередження землі, засобів виробництва робочої сили, обсягу виробництва продукції на підприємстві, що зумовлює збільшення його розмірів.

Процес концентрації виробництва здійснюється на таких засадах:

1. Інвестиції у виробничу сферу (власні кошти, кредити, випуск цінних паперів тощо).

2. Під дією ринкових сил, насамперед конкуренції, чимало ферм зазнають економічного банкрутства, а їхні господарства переходять у руки більш ефективних власників.

3. Оренда землі великими фермами в дрібних, що фактично означає припинення їх дії як самостійних господарюючих суб'єктів. Так, у США найбільші ферми щорічно збільшують свої угіддя переважно за рахунок оренди.

Слід також підкреслити той незаперечний факт, що посилення концентрації виробництва в сільському господарстві суттєво стримується такими процесами як спеціалізація малих ферм на трудомістких видах виробництва, об'єднання їх у різні кооперативи, корпорації, інтеграція з підприємствами третьої сфери АПК. Особливо важливе значення має їхня кооперація між собою. Саме вона дає змогу використати основну перевагу порівняно невеликих господарств – високу мотивацію до праці і пом'якшити проблему низького рівня концентрації виробництва.

Просте збільшення масштабів виробництва навряд чи забезпечить підвищення економічного ефекту. Це можливо лише в тому випадку, коли кількість приводить до появи нової, вищої якості. Зростання масштабів виробництва повинно супроводжуватися поліпшенням виробничих технологій і вдосконаленням форм внутрішньогосподарської організації праці, кращим використанням виробничих потужностей і робочої сили (йдеться про переваги кооперації і спеціалізації). Господарство може зростати до досить значних розмірів, перш ніж воно повністю вичерпає потенціал великого виробництва.

Підвищення рівня концентрації виробництва справляє позитивний вплив на економіку лише до певної межі, перехід за яку призводить до зниження ефективності. У надмірно великих підприємствах ускладнюється процес управління виробництвом, зростають транспортні витрати, погіршується контроль за якістю виконання робіт і дотримання технології. Фактором протидії надмірній концентрації є й екологічні вимоги. Тому важливою є проблема

досягнення оптимального рівня концентрації сільськогосподарського виробництва, розв'язання якої зводиться до визначення раціональних розмірів аграрних підприємств різної спеціалізації з урахуванням їх юридичного статусу і вітчизняних зональних особливостей [2, с. 27].

Отже розміри агропідприємств – це важливий фактор, який позитивно впливає на їхню ефективність. Саме це зумовлює той факт, що у сільськогосподарському виробництві має місце концентрація виробництва.

Можна визнавати чи заперечувати наявність об'єктивного економічного закону «переваг великих підприємств порівняно з малими». Але практика свідчить про те, що розвитку світового сільського господарства притаманна концентрація виробництва, яка зумовлена перевагами великих агроструктур. Водночас у сільському господарстві рівень концентрації виробництва значно поступається промисловості і деяким іншим галузям економіки. Об'єктивно він не може призвести не тільки до появи монополій, а й олігополій. Практично у всіх економічно високорозвинених країнах вже сформований пріоритетний сектор великотоварних агроструктур, який є основою забезпечення їхньої продовольчої безпеки. Поряд з ним залишається сектор дрібних, малих і середніх агрогосподарств. Його збереження значною мірою пояснюється соціальними аспектами аграрної сфери економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. Київ : КНЕУ, 2015. 783 с.

2. Артеменко І. С. Теоретико-методичні основи концентрації виробництва на підприємствах агропромислового комплексу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2016. № 1 (29). С. 23–28.

Альона Мінковська
(Дніпро, Україна)

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Малі підприємства для реєстрації господарських можуть використовувати будь яку форму ведення бухгалтерського обліку: журнально-ордерну; журнал-головну; просту, спрощену та автоматизовану.

Найчастіше малі підприємства використовують просту або спрощену форму бухгалтерського обліку, яка рекомендована методичними рекомендаціями із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (далі – Методрекомендації № 422) [1].

До основних умов використання реєстрів бухгалтерського обліку для малих підприємств за Методрекомендаціями № 422 відносять:

- суб'єкт підприємницької діяльності повинен належати до суб'єктів малого